

R. J. Hendon

BEK

Soner és Aino voltak az utolsó élő emberek a Földön. Erről egyikőjük sem tudott; mindketten abban a hitben indultak útnak London felé, hogy később visszatérhetnek ahhoz a családhoz, akik majd' egy hétig látták vendégül őket vadkutyahússal és burgonyával. A családfő ugyanolyan Emlékező volt, mint ők, s ennél fogva a nagy tudás birtokában víztisztító gépet, szélgenerátort és elektromos védőkerítést épített. Szeretetre méltó emberek voltak mind, ám a Soner és Aino távozását követő éjszakán az elektromos kerítés zárlatos lett és a takaros otthon leégett. Senki sem élte túl.

Közel s távol csak a füves pusztaság látszott. Idekint már nem a rablóbandák, hanem a vadon élő állatok voltak leggyilkosabb ellenségeik. A kutyák csak éjszaka merészkedtek elő a barlangjaikból és kerültek minden lényt, mely természetére nagyobb volt náluk. De ha emberszagot éreztek, azonnal támadtak, akár fényes nappal is.

Soner negyvenes éveinek közepén járó férfi volt, dús, fekete szakállal. Barna bőrének egyetlen négyzetcentimétere sem látszódott ki a szakfander alól, mely a pollenektől és spóráktól védelmezte. Súlyos hátizsák nehezítette a vadonban amúgy is megterhelő menetelést, mégis, Soner boldogan vállalta, hogy az út nagy részén cipeli Ainóét is.

A lány haladt elől, mert kettejük közül ő emlékezett jobban a Londonba vezető ösvényekre. Soner egyáltalán nem bánta ezt, noha ott, ahonnan ő érkezett, mindig a férfi feladata volt, hogy a biztos utat mutassa. Apja még arra tanította, hogy neki, mint férfinak, kötelessége megóvni az asszonyát, irányítani és védelmezni az élete árán is. Ám Aino nem volt Soner asszonya, utóbbi csak szerette volna, ha hozzá tartozik. Vágyakozott Aino után az első perctől fogva, hogy megpillantotta mogyoróbarna haját, sápatag arcbőrét és a ragyogó kék szempárt, melyet még a szakfander lencsén keresztül is látott.

Mindkettőjüket emlékeik irányították egész életükben. Olyan emlékek, melyeket nem éltek át, nem tapasztaltak meg, hanem szüleiktől, nagyszüleiktől és őseiktől maradtak rájuk. Az már csak tovább nehezítette a helyzetet, hogy Soner számtalan emlékében még csak nem is férfi volt, sőt, élénken éltek benne olyan események, mint gyermekszülés, szeretkezés, gyilkosság, testi és lelki kínok szinte végtelen tárháza. Nagyon ősi jelenetek maradtak meg benne például egy öt-hatéves kislány megaláztatásairól, melyektől a rosszullet kerülgette. Ez a visszhang nagyon különleges volt számára, mert azon kevesek közé tartozott, melyekből még nevek is felderengtek: Bek és Gemli, valamilyen Hendó... Nem tudta, kiket takarnak a nevek, de érzések párosultak hozzájuk; Gemlihez félelem és nyugtalanság érzete, Hendóhoz szabadság és béke. Bek nevét nem tudta hová tenni, ezért a kislányt, egyik őst hívta így.

Rengeteget imádkozott Istenhez, hogy fedje fel előtte, miért vannak a fejében ezek a régi emlékek, de mindez idáig nem kapott választ.

– Mindjárt megérkezünk, Soner – torpant meg a lány egy domb tetején, amire a férfi még csak most kezdett felmászni.

Erre a hírre valósággal felszaladt az emelkedőn. A dombtetőről szomorú kilátás nyílt az ötezer éves város romjaira. Hatalmas, méltóságteljes felhőkarcolók kiégett, üres vázakként meredeztek az ég felé, mint valami groteszk, gigantikus állat bordacsontjai. Soner felismert közülük néhányat; emlékezett hosszú, lélekölő tárgyalásokra az „Uborkában”, érdekes kiállításokra a Millennium Dómban és romantikus óráskerekedésre az Eye-ban. Az Eye romjai a Temze mocsaras medrében rozsdásodtak, a Dóm kupolája beszakadt, az Uborka-épület pedig félbetörve állt a romhalmaz közepén. Ainóra nézett és tudta, hogy őt is előntötte ugyanaz a szomorúság, noha nem láthatta rendesen arcvonásait a sisak alatt.

– Látod, milyen állapotban van a város, Aino? És te még hiszed, hogy az egyetem épen maradt?
– kérdezte, mikor folytatták útjukat, immár némileg egyenletesebb talajon.

– Ezt épp te kérded? Hinnünk kell benne. Muszáj. Vagy talán azt hiszed, hogy ez a sorsunk? Szépen lassan elfogyunk és kész?

Aino feldúlt szuszogása recsegett a mikrofonban. Soner nem válaszolt azonnal, mert maga sem tudta, mit higgyen. Amíg Isten válaszára várt, tudta, hogy mit feleljen egy ilyen kérdésre, de azóta sok minden megváltozott benne.

– A földtörténet egyik nagy fajkihalása sem pillanatok alatt történt. Évszázadokat, ezredeket, sőt, néha millió éveket vett igénybe, mire egy faj teljesen eltűnt a Föld színéről. Most a miénken van a sor.

A nő megrázta a fejét.

– Nem, ha rajtam múlik.

– Nem rajtad múlik – vágta rá könyörtelenül Soner. – Akár Isten műve a kihalásunk, akár a természet erőié, egyik ellen sem tehetsz semmit. Az a pár klón embrió, amit keresünk, nem fog néhány év alatt egy egészséges generációt teremni.

Aino megtorpant és szembefordult Sonerrel. Csípőre tette a kezét, fejét félre döntötte – ebből a férfi azonnal tudta, hogy a nő dühös és mindjárt ordítani fog vele.

– Azt hiszed, arra van szükségem, hogy a táskámat cipeld? Hát nem! Támogatás kell és bátorítás! Mert ha hiszed, ha nem, ilyen közel vagyok hozzá, hogy feladjam az egészet és golyót röpítsek a fejembe! – mutogatott ujjával Soner arca előtt. – Add ide!

Kitépte a táskát a férfi kezéből és hátat fordított neki.

– Sajnálom...

Aino válaszra sem méltatta.

Az út további részét néma csöndben tették meg a sűrű bozótban. Csak akkor szóltak újra egymáshoz, mikor a magas romok közé érve, alkonyi sötétben levették védőruhájuk sisakrészét. A mérőkészülék veszélytelen pollenszintet jelzett. Soner ekkor vette csak észre, hogy a nő talán egész úton sírt, mert könnyektől volt maszatos az arca. Elég volt egy együtt érző pillantás és Aino máris a férfi nyakába borult. Zokogás rázta a vállát és remegett. Soner üres semmiségeket motyogott a fülébe, mert több ezer évnyi emlék közül egy sem volt elég ahhoz, hogy jobba tegyen bármit, ami Aino szívét nyomta.

Amikor néhány hete megismerkedtek és megtudták, hogy mindketten Emlékezők, elmesélték egymásnak a legfontosabb emlékeiket. Ainót egész életében irányította egy visszhang, amiben egyik őse kétségbeesetten keresi a válaszokat. Ennyi volt az egész emlék: válaszok keresése. Azt mondta, nem emlékszik a kérdésekre, sem a megoldásokra, csak magára az érzésre, de az elég erős volt. Régi emlék volt, több mint kétezer éves, s ilyen messzeségből egyre jobban koptak a részletek. Mégis, idősebb korára olyan hatással volt nyughatatlan természetére, hogy a végsőkig kereste a megoldást, bármilyen probléma állt előtte. Még ha ez azt is jelentette, hogy valósággal beleőrült.

– Hogy vagy képes ilyen nyugodt maradni? Mitől vagy ilyen közömbös? - dűnnyögte bele Aino Soner szkafanderének vállrészébe.

– Közömbös?

– Vagy talán... – Aino arcán gyászos árnyék szaladt át és ajkai megint sírásra görbültek, de visszatartotta –... talán téged már nem is érdekel? Belefáradtál?

– Inkább csak elfogadtam.

– Az a rengeteg emlék... – csuklott el a lány hangja. – Én nem tudom elfogadni.

Elfordult Sonertől és körbenézett a monumentális romokon. Mély levegőt vett.

– Nézz csak körül, Soner! Látod, miket építettünk? Milyen sokra vittük?

A férfi magában hümmögött. Nem akarta elmondani Ainónak, hogy emlékezett a horizonton feltűnő fényvillanásokra és a viharos szélre, mely követte őket.

– Te nem érzed ezt a mély gyászt, amit én? Nem olyan, mint amikor elveszítesz valakit, annál sokkal mélyebb, globálisabb. Amikor minden elveszik... Néha úgy érzem, bele tudok rokkanni. Mint most, ha ezeket az épületeket látom, nem tudok nem arra gondolni, hogy milyenek voltak fénykorukban.

Soner mögéje lépett és a vállára tette a kezét. Hirtelen eszébe jutott valami és úgy érezte, muszáj megosztania Ainóval, különösen most, hogy ideértek. Azt akarta, hogy a lány képes legyen a jelenre koncentrálni.

– Egyik emlékösömnek – azt hiszem, éppen Bek fia volt – gyermekként volt két kutyája. Golden

retrieverek, gyönyörűek, játékosak... Miért nézel rám ilyen furcsán?

Aino döbbenten meredt rá, mintha azt hinné, rosszul hallott.

– Kuttyája volt? Úgy érted, velük éltek az állatok?

– Régen az emberek jobban kijöttek az állatokkal, mint manapság – vont a vállát Soner. – Neked nincsenek ilyen emlékeid? Labdákat dobálsz egy kutyának vagy simogatsz egy macskát...

Aino a fejét rázta.

– Mindenkinek más jutott – hagyta rá a férfi. – Ez a kisfiú Montanában élt egy farmon, amit nagy erdők és hegyek vettek körül. Szébb volt, mint bármi, amit saját emlékekben láttam. A kisfiú is imádott ott élni. Hatalmas tőrakat tettek a vadonban az apjával és a két kutyával, madárlesen voltak, horgásztak – egyszóval a természet volt a mindene. De egyik nap nagyon rosszul sült el a túra. A fiút és az apját megtámadta egy puma. Tudod, mi az a puma, ugye?

Aino bizonytalanul bólintott.

– Egy ragadozó nagymacska, ugye?

– Borzalmasan összemarta az apát. A két kutya mentette meg őket. Nekiugrottak a pumának, harcoltak vele és végül elkergették. Azt hiszem, azért maradt meg ez az ősemlék, mert a kisfiúnak ez volt az egyik legmeghatározóbb élmény az életében. Attól a naptól kezdve rettegett a vadontól. Soha többé nem ment az erdőbe. Elköltöztek a városba, eladták a farmot. Hónapokig járt pszichológiai kezelésekre csak, hogy elfejtse a rémálmokat, ahogyan az apját marcangolják.

– Miért mondd ezt most el nekem, Soner?

– Az én emlékeim többnyire haszontalanok. Nem tudok víztisztító gépet építeni vagy napelemet tákolni hulladékból... és fogalmam sincs, mi menthetne meg minket a kipusztulástól. Nekem csak ilyen kis emlékfoszlányok jutottak. De tisztán emlékszem arra, hogy a pumával való találkozás után, mikor a kisfiú és az apja hazavánszorogtak, alig néhány órával később a két kutya önfelédten játszott az udvaron. Nekik nem kellett pszichológus...

Aino fáradtan felnyögött.

– Jaj, Soner! Persze, hogy nem kellett, hiszen csak állatok! Hol van az ő agyuk az emberekéhez képest? Fel se fogták, mi történt a kölyökkel és az apjával.

Soner a fejét csóválta.

– Ebben nagyon tévedsz, kedvesem. Amíg a család el nem költözött az erdőből, a kutyák sokkal agresszívebbek lettek az idegenekkel. Berohantak az erdőbe, ha zajokat hallottak vagy megéreztek egy furcsa szagot. Vagyis számítottak a pumára, éberebbek lettek. Tanultak az esetből. És ez itt a lényeg: a kutyák elraktározták magukban a tapasztalatot, de nem őrlődtek rajta. Nem féltek hetekkel, hónapokkal az eset után. Csak addig féltek, amíg szükséges volt. Otthon, a biztonságos házban képesek voltak nyugodtak és boldogok maradni. De az emberek csak rettegetek, őrlődtek és megváltoztak.

Aino csendesen ingatta a fejét. Soner remélte, hogy elért valamit ezzel a történettel – néha úgy érezte, nagyon sokat segített neki a dolgok elfogadásában. De voltak idők, amikor még ő sem volt képes kizárni a múltat, ami olyan volt, akár egy szörnyeteg: néha-néha erőre kap.

Mikor a lány összeszedte magát, tovább indultak a romok között. Több állattal találkoztak, mint kint a vadonban és jóval merészebbek is voltak. Egy alkalommal farkasfalka előtt kellett magas törmelékhegyre menekülniük. A Piccadillyn tornyosuló indás növények gyökerei közt botladoztak, mikor meghallották az állatok közeledését. Mindkettejükön nyomban páni félelem lett úrrá, Aino felsikoltott – ezt nagyon rosszul tette – és futásnak eredt. A farkasok ebben a pillanatban egy testként robbantak ki az árnyékból, hogy üldözőbe vegyék őket. Csak a Pavilion farkasok számára megmászhatatlan romjai nyújtottak menedéket számukra. Aino felhúzta gyorsan lemaradó társát, akinek az állatok már a csizmáját marcangolták, fentről pedig Soner megcélozta a falkavezért. Biztos kézzel, ösztönösen lőtt. A fegyver használata szinte a vérében volt, mintha erre is ugyanúgy emlékezett volna, mint Bekre vagy a többi ősére. Az állatok rögtön elináltak ijedtükben, mikor az alfa hím összecsuklott.

Ettől kezdve a két ember igyekezett minél magasabban közlekedni. Párkányokon, kiszögelléseken, oldalra dőlt épületek házfalain kapaszkodtak fel. A madarak is dühösen reagáltak a közeledésükre: visongtak és rikácsoltak, miközben a fészkeket védelmezték. A legbátrabbak még

neki is repültek Aino arcának és megpróbálták a mélybe taszítani. Talán látták rajta, hogy ő a kisebb, gyengébb, mert a férfit elkerülték. Soner megint lőtt egyet a puskával, mire a madarak szétrebbentek és hátrahagyták az éhesen csiripelő fiókákat. Aino bosszúból dühödten lerúgott egy fészket, de csakhamar megbánta, mert bokája megbicsaklott és elveszítette az egyensúlyát. Belekapaszkodott egy ereszcsonnába, ám az az évszázados rozsdától szétmállott az ujjai közt. Soner lélekjelenléte mentette meg a lány életét, ám a kapkodásban elvesztették Aino hátizsákját. Az élelemadagjuk ezzel egy pillanat alatt megfeleződött.

– A francba! – szitkozódott Soner elkeseredetten, miután visszasegítette partnerét a párkányra. – Ezt nem kellett volna!

– Bocsánat – zihálta a lány és hevesen dobogó szívére szorította a kezét. – Olyan... Néha olyan érzésem van, mintha a természet a kihalásunkat akarná...

– Talán úgy is van – vont a vállát Soner, mire a lány lesújtó pillantást vetett rá.

– A természetnek nincs öntudata!

Soner visszatartotta, amit mondani akart. Tudta, hogy Ainónak nincs annyi emléke állatokról, mint neki, de még azok nélkül is biztos volt abban, amit egész életében érzett: már nincs helyük ezen a bolygón.

– Elosztjuk a maradék élelmet. Tiéd lehet a kenyér és a pástétom. Én megelégszem a kukoricával. Így talán elég lesz, hogy...

A lány nem hagyta, hogy befejezze a mondatot: szorosán átölelte a férfit, amitől Soner azonnal megnémult.

– Kedves vagy, de nem kell. Már megérkeztünk.

Ahová Aino mutatott, ott egy valaha impozáns épület romjai látszódtak két, féloldalra dőlt felhőkarcoló ölelésében. A félig leomlott homlokzaton kopott szavak szerepeltek. Soner felismerte a latin nyelvet, de nem tudta, mit jelenthet a szöveg. Aino kérdés nélkül lefordította neki:

– Az intelligencia nem más, mint alkalmazkodni a változáshoz.

A Campus bejáratát márványtömbök, betontörmelék és tetőomladék borította, de Aino talált egy útvonalat, amin keresztül be lehetett jutni. Valaha napfényes átriumként szolgált a helyiség, ami szemük elé tárult. Az üvegtető helyén már hatalmas lyuk tátongott, melyen beesett az eső és tökéletes táptalajt biztosított a növényeknek, amik áttörték a márvány járólapot és benőtték a csarnokot.

– Azt hiszem, arra kell menni! – mutatott a limlommal eltorlaszolt lépcsőház felé Aino.

– Ilyen pontosan emlékszel?

– Ez az egyik legősibb emlékem, az is lehet, hogy egyenest a legelső. És a feliratok is segítenek. Nézz csak oda! A táblán az áll, hogy Humángenetikai Intézet.

Soner homlokát ráncolva bámulta a szöveget. Az angol nyelv e régi, atomkori változatával mindig nehezen boldogult. Túl száraznak, érzelemmentesnek tartotta, mely tökéletesen illett egy korszakhoz, amelyben olyan sok ember élt, hogy mind vadidegenek voltak egymásnak.

Aino elkezdte arrébb hordani a törmeléket. Soner letette a megmaradt táskát és segített neki. Mialatt dolgoztak, háromszor álltak meg és kapták fel a fegyvert a farkasüvöltések miatt. Végül, másfél órás megfeszített munkával elég biztonságos járatot bontottak, amin átpréselhették magukat a lépcsőházba. Itt sem volt jobb a helyzet, de mégis egyre mélyebbre jutottak. Egy emelettel alattuk öltözőket, konyhát és egy berogyott tetejű társalgót találtak. Még lejjebb vizsgálótermek, fürdetők és egészségügyi ellátó helyiségek voltak. Azután régi, elrozsdásodott állatketreceket láttak; a többségük ajtaja ki volt fessegetve vagy át volt harapva, de kettőben sok éve halott lények csontváza hevert.

– Kutyákon kísérleteztek? – kérdezte Soner.

– Kutyákon... és csimpánzokon is – mutatott Aino egy másik teremre, ahol nagy kennelek voltak, a leghátsóban egy, az emberére némileg hasonlító csontvázal. – Logikus. Gondolj csak bele: az volt a céljuk, hogy minél tökéletesebb klónokat állítsanak elő. Először egyszerű és gyorsan szaporodó állatokkal kellett kísérletezniük, aztán egyre magasabb rendűekkel, míg végül eljutottak az emberkísérletekhez.

– Borzalom – suttopta Soner, ahogy bepillantott egy mütöszoba kis, kerek ablakán.

Különös érzés ragadta magával. Egy pillanatra ott érezte magát az asztalon leszíjazva, miközben elvakítja az azóta leszakadt lámpa steril fénye. Meztelen lábait szétfeszítették, de ezek nem az ő lábai voltak. Egy fiatal lány soványka combjai látta helyettük. Hasa hatalmas volt és kerek, szinte most is érezte a benne növekvő apró élet mocorgását. Egy férfi gumikesztyűs keze a mellkasán nyugodott, másik kezében injekciós tűt tartott. Kavargó érzései miatt tudta, hogy az áldozat csakis Bek lehetett, a férfi pedig Gemli, akitől a kislány jobban félt, mint bárki mástól.

Aino kezét érezte a vállán.

– Jól vagy?

– Persze. Miért ne lennék? – Soner igyekezett a saját tükörképére koncentrálni, amit az ablaküvegen látott, hogy kitisztuljon a feje.

– Már háromszor szóltam hozzád. Menjünk tovább!

Soner nehezen szakította el magát a műtő ablakától, de igyekezett a feladatokra koncentrálni. A lépcsők innen már sokkal tisztábbak voltak és könnyen járhatók, mert a várost érő bombatámadások, melyek letarolták a felszínt, itt már nem éreztették hatásukat. Még öt szintet ereszkedtek alá az egyetem mély-laboratóriumába. A lépcsők egy régóta nem működő, fotocellás üvegajtónál értek véget. Soner nem habozott, puskájával belelőtt a törhetetlen üvegbe, aztán addig ütötte a puskatussal, amíg az egész ki nem fordult a helyéről.

Odabent síri csend honolt. A hófehér csempével borított laboratóriumok még mindig makulátlanok voltak több ezer esztendővel később is. Aino máris tovább szeretett volna menni, de Soner megragadta a karját és megállította. Nem akarta, hogy a lány menjen előre, mert amikor eléjük tárult az ásító, néma sötétség, végigfutott hátán a hideg. Gyomorszorító félelem fogta el, s verejtéktől gyöngyözött homloka miközben lámpájával az ismeretlent fürkészte.

– Mi a baj, Soner? – kérdezte Aino.

A férfi megdöbbsent, milyen nyugodt volt a hangja.

– Téged nem ráz ki a hideg ettől a helytől?

– Nem. Időtlen idők óta nem járt itt senki. Ezen a helyen legalább biztos, hogy nem kell tartanunk vadállatoktól. Ha mégis voltak itt kísérleti példányok, azoknak is már csak a csontvázuk maradt. Nézd csak! – tolta Soner elé a mérőkészüléket. – A pollenszint nulla. Tökéletes biztonságban vagyunk.

Sonernek nem a biztonság jutott először eszébe erről a helyről. A lámpa vékony, kékes fénysugara mikroszkópok, számítógépek, kémcsövek és tárolószekrények ágas-bogas formái között kúszott. Nem látta a terem végét, száz méterre is lehetett a másik fal.

A lány megunt Soner habozását és könnyed, de határozott léptekkel elindult.

– Várj! – szólt utána a férfi, de hiába.

Kénytelen-kelletlen követte Ainót, de közben egyik kezével puskáját, másikkal az elemlámpát markolta. Látta, hogy a lány megállt egy ponton, a földet nézte a lábai előtt, aztán tovább ment. Mikor ő is odaért, meglátta, mi keltette fel Aino érdeklődését: a padlón egy nagy címer volt; kör, benne egy emberi agy stilizált rajza egy színes DNS-spirállal a közepén. Körülötte atomkori angol felirat volt olvasható: Humánogenetikai Intézet – Bartlett Emlékezetkutatató Központ.

– B.E.K. – suttogta elkerekedett szemekkel, mikor felrémlettek neki a régi nevek. – Bek... Uram irgalmazz!

– Mi történt, Soner? – nézett hátra Aino. – Csak nem...?

A lány szavai elakadtak és egész testében megdermedt. Soner gerincén egy-kettőre jeges áradatként futott végig a félelem, mikor észrevette, hogy a lány tátott szájjal néz valamit mögötte.

– Soner... Istenem...

Elöntötte az adrenalin. Gyorsan megpördült és belelőtt a sötétségbe. A puskalövés villámcsapásnak beillő dörgése visszhangzott a fehér falak között, s csak mikor lassan elhalkult, akkor hallotta meg Aino nevetését. Mikor visszánézett a lányra, látta, hogy az kétrét-görnyedve kapkodja a levegőt.

– Teljesen elment az eszed! – förmedt rá Soner dühödten.

– Ne haragudj! – nevetett Aino. – Nem tudtam kihagyni! Muszáj volt... Amilyen képet vágál...!

– Hallottál már arról a mondásról, hogy valaki farkast kiált? – dohogta Soner, miután összeszedte

magát és mély sóhajtásokkal lenyugtatta kalapáló szívét.

– Nem, de nem is érdekel! – vigyorgott a képébe szemtelenül a lány. – Nem kell újabb állatos példabeszéd, drága társam: te is ugyanúgy félsz a sötétől, mint a gyermekek.

– Te nem félsz itt.

Aino megcsóválta a fejét.

– Nem. Mert már tökéletesen emlékszem erre a helyre. És nem volt itt semmi veszedelmes, még vírusok vagy baktériumok sem. Csak emberekén kísérleteztek ezen a szinten.

– Az emberek a legveszedelmesebbek... – lélegzett nagyokat Soner.

– De azok már rég nincsenek itt. Kijutottak innen. Vagy kiengedték őket, nem tudom.

– Ennyire pontosan emlékszel?

– Nem kell rá emlékezni. Mi vagyunk azok, Soner. Mi jöttünk innen. Az Emlékezők. Illetve az ősapáink és ősanyáink. Valamit kaptak itt, megváltoztatták őket, jobb emlékezetet kaptak, amit megörököltek a gyermekeik, unokáik és így tovább.

Soner próbálta megemésztetni a hallottakat. Évtizedek óta vágyott rá, hogy megtudja az okát képességének, de máig a válaszok közelébe sem jutott. Erre most Aino kész tényekkel áll elé és megállás nélkül mosolyog.

– Ez téged ennyire mulattat? – nézett rá szemrehányón Soner. – Meséltem neked a rémálmaidról, Dr. Gemliről. Ezek szörnyetegek voltak, Aino. Nem tudom, hogy mi vezérelte őket, de nem merő jó szándék volt, az biztos.

A lány már nem mosolygott, de szemei továbbra is önbizalomtól csillogtak.

– Pedig a szándék lehet, hogy eredendően jó volt. Rettenetes dolgokra vezetett már pusztá jóakarattal, Soner. Én nem hiszem, hogy tisztában voltak veled, miféle rémképeket adnak nekünk örökölni. Az ember elsősorban alkotó lény, nem pusztító.

Soner elnyomott magában egy keserű nevetést.

– Inkább menjünk tovább! Ha még mindig azt hiszed, hogy megtaláljuk itt az embriókat...

– Egyre biztosabb vagy benne. De még lejjebb kell mennünk hozzá.

– Hurrá! – dűnnyögte Soner minden lelkesedés nélkül.

A végtelennek tűnő terem egy üvegfalú felvonófülkével zárult. Mivel nem remélhették, hogy bármiből elektromos energiát nyernek a működtetéséhez, együttes erővel kifeszítették a lift ajtaját és az akna falán futó erős vaslétrán folytatták az ereszkedést. Soner számára ez volt a legrosszabb. Alatta a feneketlen fekete mélység, és fölötte is csakhamar összezárt a sötétség. Nem volt semmi más, csak a két lámpa vékonyka sugara, kettejük zihálása és kopogó lépéseik. Akár az űrben is lehettek volna vagy valamilyen bizarr álomban. Mielőtt elérték volna az akna alját, egyszer megálltak pihenni. Karjukkal átkulcsolták a létrát és ittak pár kortyot az utolsó kulacsból. Meleg volt és füledt, állott levegő. Nem beszélgettek. Mikor erőt gyűjtöttek, tovább ereszkedtek még fél órán keresztül, míg végül Aino lámpájának fénye megvilágította az áhított talajt.

– Ne aggódj – lihegte a lány, mikor Soner is mellette huppant a kemény kövön. – Fölfelé már a felvonóval megyünk.

– Hogy-hogy?

– Van itt lent egy generátor. Nukleáris.

– És szerinted még működik? – kételkedett Soner.

– Ez volt a világ egyik legbiztonságosabb bunkere. Úgy tervezték, hogy ellenálljon egy atomcsapásnak is. Rengeteg dolgot tároltak a régiek a Noé Program keretében.

– Noé? Úgy érted...?

– Mindenfélét eldugtak ehhez hasonló „bárkákban” arra az esetre, ha a világot valamilyen katasztrófa sújtaná. Vetőmagot, állati embriókat ép DNS-mintával és azt is, amiért mi jöttünk.

Soner nem kérdezett többet. Nekiesett az ajtónak és egymaga szétfeszítette. A túloldalon sötét raktár tárult elé, de most nem lett tőle libabőrös a karja. A raktár nem volt valami nagy és könnyen belátható volt minden zezuga. Az egyetlen lényeges berendezés a generátor kezelőpultja és egy hatalmas, kör alakú páncélajtó volt, közepén a harminchetes számmal. Ez volt a legmasszívabb ajtó, amit Soner valaha látott. Még egy elefánt is átfért volna rajta, de nem tudta volna áttörni még egy rakétatámadás sem.

– Rendben, lássuk, mire jutok ezzel... – motyogta maga elé Aino és hozzálátott, hogy lecsavarozza a generátor paneljét.

Soner csodálta a lányt, mert a villámgyűjtőktől kezdve az ősi számítógépekig mindennel boldogult. Olyan széleskörű tudás birtokában volt, amiért a férfi többször említette neki, hogy alighanem ő a legfontosabb élő ember.

Aino másfél óra alatt életre keltette a generátort és fények gyúltak a panelen. A plafonra szerelt évszázados izzók felfénylettek, aztán sorban kiégtek és kidurrantak. A konzolból recsegős, alig érthető géphang szólt:

– Hangazonosítás.

Aino gondolkodás nélkül vágta rá a jelszót:

– Mnemoszüné.

A hatalmas bunkerajtó kattogva, sziszegve működésbe lépett, majd fémes súrlódással visszacsúsztak belé a reteszek. A hidraulika kitolta a keretből a több tonnás acélmonstrumot és egy bonyolult fogaskerék-rendszeren oldalirányba elgörgette.

– Ezt meg honnan tudtad? – hüledezett Soner.

A lány fél szemöldökét magasra húzva sandított rá.

– Komolyan kérdezed?

Soner kényelmetlenül érezte magát a különös jelszó hallatán. Olyan emlékeket mozgatott meg benne, melyekből csak apró villanások maradtak: gyermekkéz lapozgat egy mitológiai alakokkal teli könyvben; szigorú tanár követeli a választ a nehéz kérdésekre; pofon csattan az arcán, mikor túl sokáig gondolkozik.

– Kitől maradtak efféle emlékeid?

– Szerinted kitől?

– Szerintem volt egy ősöd, aki itt dolgozott.

– Lehet. Na és aztán? Miért vágsz olyan képet, mintha hirtelen még egy fejem nőtt volna?

Soner most már egyenesen ideges lett a lány kötekedő stílusától és nehezen tudta féken tartani az indulatait.

– Azért, mert alig néhány órával ezelőtt árultad el, amit szerintem mindig is tudtál: hogy ez az a hely, ami miatt Emlékezők vagyunk! És ha volt itt egy ősöd, aki ezen a helyen dolgozott, az azt jelenti, hogy ő is benne volt mindabban a szörnyűségben, amit műveltek az emberekkel!

– Ne kiabálj velem!

– Talán nincs rá okom? Amikor találkoztunk, elmondtam neked mindent. Meséltem milyen pokoli nehéz úgy élni, hogy nem tudom az okát és a célját ennek az egésznek. És azt mondtad, hogy te is így érzel. Erre most kiderül, hogy te mindvégig tudtad, csak elfelejtetted velem közölni?!

Aino feldúlt volt, orrlyukai kitágultak, sápatag arcát vörös pír lepte el. Soner egész testében remegett és nyoma sem volt már annak a csodálatnak, amit néhány perccel ezelőtt iránta érzett.

A lány sokáig hallgatott, miközben farkasszemet néztek egymással.

– Nem voltam biztos semmiben – szólalt meg végül csendesen, mikor elkapta a tekintetét. Hangja meg-megremegett. – Sejtéseim voltak. Biztos akkor lettem benne, mikor ideértünk, mert egy csomó új ősemlék jutott eszembe.

Sonert azonban egyetlen dolog érdekelte:

– Árudd el: a felmenőid is részt vettek ebben?

– Igen. De, amint látod, én is ugyanolyan Emlékező vagyok, mint te. Amit a tieddel tettek, azt tették az enyéimmel is.

A férfi csak a mondat első felét hallotta meg, a másik szinte elment a füle mellett. Nem tudott másra gondolni, csak arra a szerencsétlen kislányra, akit az asztalhoz kötöztek, kísérleteztek rajta, mint valami állaton és teherbe ejtették. Képzelőereje kiegészítette a kis fehér foltokat: minden fehér köpenyes tudós maszkja mögé Aino arcvonásait képzelte, az ő kék szemei néztek le rá szenttelen, céltudatos ridegséggel.

– Tovább mehetnénk? – kérte Aino. – Ezt a cirkuszt befejezhetnénk máskor. Most fontosabb dolgunk van.

– Persze. Menjünk.

Együtt léptek be a bárkába. Akárcsak a fenti steril laborban, itt sem hagyott nyomot az idő. Minden makulátlan volt és vadonatújnak tűnt. Ahogy talpuk a benti, fehér padlót érintette, felkapcsolt a világítás. Itt nem égtek ki sisteregve az izzók, különleges fényszálak futottak végig a mennyezetten. Nem olyan volt amilyennek Soner képzelte: lenyűgöző, egyszersmind óriási csarnokot várt – valamit, ami illik utuk végcéljához. Ehelyett szűkös, alacsony mennyezetű folyosó fogadta, melynek falán jobb s baloldalon egyaránt kezelőpultok, számítógépek és kapcsolók sokasága látszott. Egyiket sem értette, mire való, de biztos volt benne, hogy Aino ezekre is tökéletesen emlékszik. Fél szemmel a lányt figyelte, ahogy izgatottan, kissé kinyílt ajkakkal, csodálkozó szemekkel halad előre a folyosó vége felé.

Egy kör alakú terembe érkeztek. Itt is automatikusan kapcsolódott be a világítás és ekkor meglátták a helyiség falait. Körös-körül üvegfal mögött száz meg száz lombikba zárt embrió aludta örök álmát. A sápadt fény kísérteties glóriába fonta őket, Aino arcán pedig látszott, hogy teljesen lenyűgözte a látvány. Soner hátborzongatónak találta.

– Csodálatos – suttozta a lány ámuldozva. – Évezredekig is működőképes lenne. Az embriók hűtését geotermikus energiával oldották meg.

Sonernek szemet szúrt valami és megköszörülte a torkát.

– Nem akarlak kizökkenteni, de én nem látom itt azt a gépet, amiben kifejlődhetnének. Azt a mesterséges anyaméhet vagy mit...

Aino egy pillanatig elgondolkozva bámult rá, aztán körülnézett és végül rámutatott egy sor számítógépre.

– Úgy emlékszem, azok a vezérlőegységek. A méhtartályok pedig szerintem valahol ott lehetnek – tapasztotta arcát az üvegfalra. – Ott hátul, látod? Az egész automatizált. Csak ki kell adnunk a megfelelő parancsokat és a kiválasztott embrióból DNS-mintát vesz a gép, ami alapján elkészíti a klónt.

– Elkészíti... – ismételte némi megütközéssel Soner.

Aino megfáradt pillantást vetett rá, aztán hátat fordított neki és az egyik terminálhoz lépett. Lenyomott két billentyűt, mire az üvegfalon feliratok jelentek meg. A fal érintőképernyő is volt egyben. A lány beletemetkezett a fájlok és akták tengerébe, majd egyszer csak elégedetten csettintett a nyelvével.

– No, nézd csak, mit találtam!

Egy hosszú lista jelent meg a képernyőn. Kutatási naplók, hangfájlok voltak, az elnevezés szerint mindegyik a B.E.K.-ben folyó kísérletekhez kapcsolódott. Aino rövid habozás után elindította a tizenhetes kutatási naplót, mely a legfrissebb dátummal volt ellátva, de még ez is háromezer éves volt. Férfihang szólalt meg a láthatatlan hangszórókból, atomkori angol nyelven. Sonernek nagyon kellett figyelnie, hogy megértse a mondatokat.

– Kettőezer-egyszáz-tizenkettő május hetedike, szombat. Nem sikerült valami fényesen a rektor úrral folytatott megbeszélés. Egyértelművé tette, hogy le akarja állítani a kutatásomat, holmi etikai okokra hivatkozva. Hiába számoltam be az eredményeinkről, az egészet semmibe vette. Ez a Hendon egy fafejű idióta, a homokba dugja a fejét. Nem hajlandó elfogadni azt a tényt, amit rajta kívül már számtalan szakember hangoztat: az emberi tudás elérte a határait. Nincs tovább. Idestova négy évtizede megakadt a technológiai fejlődés. Az orvosi nanotechnológia kifejlesztése óta nem történt komoly áttörés semelyik tudományterületen és még az is messze van a tökéletestől. Egy tudós sem remélheti, hogy ötven éves kora előtt behatóan megismeri szakterületének minden részletét, az pedig egyenesen elképzelhetetlen, hogy valaki egy tudományágról átfogó tudással rendelkezzen. Az aktív kutatóévek a korábbi harminc-negyven év helyett alig tízre rövidültek. Elmagyaráztam neki, hogy a B.E.K.-ben kifejlesztett eljárással módosíthatjuk az emlékek tárolásának rendszerét az emberi agyban. A kezelt alanyoknál a hosszú távú explicit memória a hippocampus és az amigdala mellett nukleinsavakba is kiíródik, ezáltal az alany DNS-ében továbbörökíthető. Az volt a célunk, hogy általános ismeretanyagot – írás és olvasás képességét, a számok ismeretét, bizonyos matematikai és fizikai állandókat – továbbörökítsünk a szülőről a gyermekekre. Ez által a tanulási időszak drámaian lerövidíthető lenne. A gyermekek akár tizenegy évesen megkezdhetnék egyetemi tanulmányaikat, s végül egy sokkal átfogóbb tudás birtokában

lennének.

Soner nem sokat értett a felvételen szereplő férfi monológjából. A nyelvi nehézségek mellett a háttértudás hiánya is megnehezítette a megértést, de Aino tekintetén látta, hogy megvilágosodnak előtte az eddigi homályos részletek.

– További anyagi támogatást kértem Richard Hendontól. Elmondtam neki, hogy a kezdeti állatkísérletek sikeresek voltak, a beagle kölykök külön tanítás nélkül emlékeztek azokra a parancsszavakra, amelyekre a szülőket idomítottuk be. A főemlős kísérletek is hasonló eredménnyel zárultak, ám az első emberkísérletek felemásak lettek. A génmanipulációt húsz zigótán végeztük el, majd a gyermekeken agresszív hormonkezeléssel korai nemi érést értünk el már öt éves korban. A pubertáskor kezdetéig lexikális ismeretanyagot adtunk át nekik. Magoltattuk őket. A nőnemű alanyokat ekkor megtermékenyítettük, minden esetben azonos kezeléssel átesett gyermek spermájával, majd kihordták a második generációs alanyokat. Volt, hogy a gyermekek egyáltalán nem emlékeztek semmire a szülők tudásából, míg a pozitív eredményeknél gyakoribb volt az epizodikus memória részleges átörökítése, mint a szemantikusé. Ilyenkor az alanyok vissza tudtak emlékezni a szülő életének bizonyos pillanataira, érzésekre, helyszínekre, de a vártnál kisebb mértékben öröklődött át a számok ismerete vagy az írás-olvasás képessége.

Soner kezdte rosszul érezni magát, émelygett és megszédült. Észrevette, hogy Aino fél szemmel őt figyeli, de nem volt biztos benne, hogy valóban látta azt a lenéző kis fintort a lány arcán vagy csak a képzelete játszott vele.

– Hendon hajthatatlan volt – folytatta a hang csalódottan. – Most már nem tehetek mást, megpróbálom meggyőzni a kollégáimat, a kutatásban részt vevő kiváló férfiakat és nőket, hogy jelentkezzenek önként kísérleti alanyok. Már heten biztosítottak a támogatásukról, de többeket várok. Mivel még nem szüntették meg hozzáférésemet a harminchetes bárkához, titokban fogom folytatni a génkísérleteket.

Az audiofájl véget ért, hosszú, nyomott csönd maradt utána. Soner nem bírt megszólalni, egymás után csendültek fel elméjében az elhangzott részletek.

– Hát ennyi lenne – sóhajtott Aino. – Itt vannak a válaszok, amiket kerestél. Elégedett vagy?

A férfi nem válaszolt. A lány rövidesen elfordult tőle és munkához látott a terminálon. A képernyőről eltűntek a kutatási naplók és új adatok jelentek meg az üvegfal egész felületén. Az embriók előtt genetikai és származási jegyzékek lebegtek a szülők fényképeivel.

– Hány embrió van? – nyögte ki Soner kiszáradt torokkal.

Aino maga elé motyogva dolgozott a számítógépeken és csak félvállról válaszolt Sonernek.

– Több mint kétszáz. Ez elégséges populációt biztosít ahhoz, hogy elkerüljük a beltenyészetet.

Soner közelebb lépett az egyikhez és olvasgatni kezdte a leírást. Az embriót kétezer-egyszáz-húszban adományozta a Humánagenetikai Intézetnek egy tudós házaspár. Nevük és kutatási területük után három betű állt: B.E.K. Soner a fényképüket nézegette, de nem emlékezett rájuk. Továbbment és egy másik embriót vett szemügyre. A szülők ebben az esetben is a Bartlett Központban dolgoztak. Ugyanezt találta a harmadik, negyedik és ötödik mintánál is, majd szűrőpróba szerűen ellenőrizte a terem másik végében is. Egy darabig gondolkozott rajta, hogy egyáltalán szóvá tegye-e felfedezését, de aztán az egyik képen észrevett valamit, ami egyenesen megrémítette: egy megnyúlt arcú, sovány férfi nézett vissza rá vesébe látó, kék szemekkel. A képhez tartozó név szerint Dr. Joseph Gemleen volt, B.E.K. Kutatásvezető, a Humánagenetikai Intézet igazgatója.

– Gemli... – hörögte Soner, de aztán ijedten hátrahőkölt, mert ebben a pillanatban működésbe lépett az üvegfal mögötti robotkar. A kar épp Dr. Gemleen és felesége embrióját emelte le a polcra, majd a tartály szelepén keresztül egy hosszú tűt juttatott be.

Soner elméjét egy pillanat alatt öntötte el a vörös kód, amikor tekintete összetalálkozott Ainóéval, aki az automatika működését kísérte figyelemmel.

– Mi az?

– Ő volt az – nyögte ki Soner és remegő kézzel Gemleen fotójára mutatott. – Ő volt az ősöd. És ő beszélt a naplóban is. Ne tagadd!

A lány dacosan megvonta a vállát.

– Nem tagadom.

– És most az ő klónja lesz az első, akit életre keltesz. Gondolom, ugyanolyan Emlékező lesz, mint mi. Azután pedig azok jönnek, akik segítettek neki – sorolta vádlón Soner. – Árudd el nekem, kedvesem: megtalálnám itt valahol az én ősoimet? Az én „Bekemet”?

Aino tétovázva válaszolt.

– Nem. Nem hinném.

– Szóval nem...

Soner csizmája orrát bámulta, miközben a fülében egyre gyorsabban doboló vért hallgatta.

– Amennyire emlékszem, az első emberi kísérleti alanyok politikai foglyokból és azok gyermekeiből álltak. A te „Beked” alighanem közéjük tartozott.

– Egy öt éves kislány, mint politikai fogoly?

Aino türelmetlenül felsóhajtott.

– Más idők jártak. Ez egy tudományos kísérlet volt, természetes, hogy először olyan alanyokat választanak, akik nem... – Elakadtak a szavai és Soner látta rajta, hogy kissé elsápad.

– Akik nem mik? – követelte a folytatást a férfi. – Nem fontosak? Nem számítanak? Nem hiányoznak senkinek?

– Nem úgy...

Soner falhoz vágta táskáját, Aino összerezzenett ijedtében.

– Ne mondd, hogy nem úgy gondoltad! Ne nézz teljesen hülyének!

– Jó, akkor talán mégis úgy gondoltam! – kiabálta a lány. – De mégis mit vártál? Tetszik vagy sem, ha az egész emberiséget nézzük, a te vérvonalad nem volt lényeges. Középszerű emberek voltak az őseid, tele betegségekkel, gyengeségekkel, semmi kiemelkedő genetikai jellegzetesség! Nagyon sajnálom, hogy ezt kell mondjam, tudom, hogy nem kellemes hallani. De lásd be: teljesen alaptalan az elvárásod, hogy a „Bekhez” hasonlók vérvonala is fennmaradjon! A legjobbak maradhatnak csak életben.

Soner végignézett az embriókon és mérhetetlen undor fogta el a látványuktól. Gyűlölte mindegyiket és már az előtte álló lánytól is iszonyodott. Csak nagyon nehezen, könnyeivel küszködve tudott megszólalni:

– Tévedtem, Aino. Tényleg nem lehet elfelejteni a múltat. Mi nem vagyunk állatok.

Volt egy pillanat, amikor látta Aino szemében, hogy tudja, mit fog tenni, még az előtt, hogy felemelte volna a puskát. A lány hatalmasat sikított és összegömbölyödött a földön; azt hitte, őrá céloz a fegyverrel. De Soner az irányító terminálra célzott és meghúzta a ravaszt. Az évezredek óta tökéletesen működő technológia szerteszét repülő fém- és műanyagfelhővé változott. Aino még eszelősebben sikított, mikor észrevette, mit művelt Soner, de a férfi megint meghúzta a ravaszt – most az üvegfal repedt szilánkokra, a sörétek tönkretették a robotkart és jó néhány embriótartályt. Vér és tartósító folyadék szennyezett be mindent. Aino rimáncodott Sonernek, hogy hagyja abba, de a férfi még nem fejezte be. Elpusztított mindent, az arcokra célzott, gyűlöletes hagyatékukra, míg üresen nem kattant a tár.

Nem vette észre, hogy Aino időközben négykézláb kikúszott a teremből és menekülőre fogta. Rohant végig a folyosón a hatalmas ajtó felé, s mikor kiért, elordította magát:

– Léthé!

Soner meghallotta az óriási fémszerkezet morajlását. Az ajtót mozgató hidraulika működésbe lépett és kezdett visszazáródni. Elborzadt a gondolattól, hogy bezárják erre a helyre, és márátkozta önmagát, amiért elvesztette a fejét, hagyta, hogy egy pillanatra felülkerekedjen rajta az ősi harag.

– Aino! – üvöltötte teli torokból és puskáját eldobva futott a kijárat felé.

– Tönkretettél mindent! – visszhangzott végig a folyosón a lány hisztérikus visítása. – Miért kellett ennyire önzőnek lenned? Az egész fajunkat halálra ítélted!

Az ajtó megállíthatatlanul gördült vissza a helyére, már csak egy szűk méteres rés volt hátra. Soner teljes erejéből rohant, de már tudta, hogy nem fogja időben elérni.

– Aino! Ne!

– Dögölj meg!

Az atombunker hátborzongató szisszenéssel zárult le, örökre elvágva őket egymástól. Soner öklei a rideg acélon csattantak, elkeseredetten rogyott össze előtte és Ainóért kiáltozott. Egészen

addig könyörgött a lány és Isten bocsánataért, míg a puskalövések miatt teljesen le nem állt a vezérlés. A fények kihunytak, a szellőztetőrendszer kikapcsolt. Az utolsó kép, ami beleégett Soner elméjébe, az a kék szemekben izzó pokoli gyűlölet volt.